

Huidige generatie boeren heeft behoefte aan meer kennis rondom weidegang

Inhaalslag weideonderzoek

Koeien wennen snel aan onzichtbare afrasteringen, weiden mag tot duizend kilo melk kosten en weidende koeien lopen vijf keer zo veel als niet-weidende koeien. Het waren een paar conclusies van nieuw onderzoek naar weidegang, dat gepresenteerd werd in Dronten.

tekst **Jaap van der Knaap**

Agnes van den Pol:

'We moeten met studenten het gras in'

Paul Galama:

'Weiden mag 700 tot 1000 kg melk kosten'

Wie twijfelt over hoe belangrijk de samenleving en de politiek weidegang vinden, moet het Kamerdebat over de invoering van de Melkveewet eens terugluisteren. Van het acht uur durende debat in de Tweede Kamer gingen er zes over weidegang. Melkveehouder en LTO-bestuurder Dirk Bruins wees de toehoorders van de studiemiddag 'Weideballonnen' in Dronten er nog maar eens fijntjes op dat wel of geen weidegang een discussie is die verder reikt dan de melkveesector. 'Het is een maatschappelijke discussie en daarom moeten we als sector zorgen dat we wel de leiding

houden. Alleen dan kun je zelf de regie blijven voeren.' Bruins verzorgde de opening van de studiemiddag, die in het teken stond van de afronding van twee onderzoeksprojecten rondom weidegang. Zo werden de resultaten getoond van het internationale onderzoek Autograssmilk, dat keek naar de mogelijkheden van weidegang en robotmelken. Daarnaast kwamen de bevindingen van het Nederlandse project Amazing Grazing aan de orde.

'Er is 25 jaar lang in Nederland nauwelijks onderzoek uitgevoerd naar weidegang. Daar is drie jaar geleden gelukkig verandering in gekomen met de start van deze

onderzoeksprojecten', vertelde dagvoorzitter Agnes van den Pol, lector beweidings bij onderwijsinstelling CAH Vilentum. 'Er is daarmee een generatie boeren met een enorme behoefte aan kennis rondom weidegang. Dat is een van de uitdagingen van de komende jaren: zorgen voor een andere mindset van de veehouder.'

Van den Pol bedoelde hiermee dat het niet meer vanzelfsprekend kan zijn dat veehouders ervoor kiezen om de staldeuren dicht te houden. 'Daarvoor moeten we dan wel aantonen dat het mogelijk is meer melk uit gras te halen en dat via weidegang meer geld verdiend kan worden met minder werk. Dat moeten we de landbouwstudenten laten zien, we moeten met ze het gras in.'

Vijf keer meer stappen

Van den Pol toonde het verloop van beweidingspercentages van onder meer Nederland en Denemarken. Vijftien jaar geleden lag dat voor beide landen nog ruim boven de 80 procent, maar het was teruggelopen naar ruim 20 procent in Denemarken en naar 70 procent in Nederland. 'De sector verandert snel. In Denemarken melken veehouders gemiddeld 167 koeien en werkt 24 procent van de boeren met een melkrobot. Als je wilt dat weidegang blijft bestaan, moet je ook voor dit

type bedrijven naar goede oplossingen zoeken.'

Het was een mooie introductie voor Bert Ipema, die in het project Autograssmilk gekeken had naar de mogelijkheden van sensortechnologie voor robotbedrijven die weidegang toepassen. 'Het aantal stappen dat weidende koeien maken, is vijf keer hoger dan van koeien die op stal blijven', zo stelde Ipema aan de hand van gegevens van stappentellers.

Volgens WUR-onderzoeker Ipema zijn er met activiteitsmeters aan de halsbanden meer mogelijkheden bij weidegang dan met stappentellers die bevestigd zijn aan de poot. 'Naast activiteiten voor tochtsignalering zijn ook vreet- en graasgedrag te meten. We hebben onderzocht of we de vreettijd van de koeien konden gebruiken om te bepalen hoeveel er in de stal bijgevoerd moest worden.' Dat lukte helaas niet, maar het gaf volgens Ipema wel aan dat er met robots en sensordata via slimme toepassingen nog tal van mogelijkheden zijn.

Onzichtbare afrastering

De naam van de studiemiddag 'Weideballonnen' leek te verwijzen naar het woord proefballonnen en dat paste wel bij onderwerpen die in het project Amazing Grazing waren onderzocht. De Graze Guide, een systeem om weidende koeien te sturen via onzichtbare afrastering, was zo'n onderwerp. Drie weide seizoenen was geprobeerd om een aantal koeien via geluid en stroomstootjes te sturen in een stripgraassysteem. De koeien bleken het systeem snel te leren, stelde WUR-onderzoeker Pieter Hogewerf. 'De pinken kregen elke dag

een nieuwe strook gras, waarbij de strook bepaald werd door een ringleiding onder de grond. Ze hadden al snel door tot waar ze konden grazen.' Als de pinken de ringleiding dreigden te overschrijden, werden ze eerst gewaarschuwd met een piepje of eventueel een stroomschokje. 'Het systeem werkt, maar we zagen wel dat de dierbewegingen ten opzichte van normaal afnamen.' Met andere woorden: de schrik zat er wel in en de pinken lieten het wel uit het hoofd om de onzichtbare grenzen van het perceel op te zoeken.

'Daarnaast is kuddegedrag sterker dan de Graze Guide', zo vertelde Hogewerf. 'Wanneer de hele kudde wegrent, dan wil het laatste dier ook mee en houdt de onzichtbare afrastering haar niet tegen.' Praktijkrijp is het systeem nog niet, maar de onderzoekers willen volgend jaar het onderzoek vervolgen met een grotere groep koeien.

Minder melk bij weiden

WUR-onderzoeker Paul Galama had voor Amazing Grazing economische analyses voor weidegang gemaakt op basis van 800 KringloopWijzers en graslandcijfers afkomstig van onderzoek van het bedrijf Dairy Campus. 'Weiden mag zeventien tot duizend kilogram melk kosten ten opzichte van niet-weiden voor hetzelfde saldo', zo luidde de conclusie van Galama. 'Bedrijven die weiden, maken minder kosten, maar vaak is de productie ook lager. Bedrijven die weiden en toch nog een hoge productie weten te realiseren, hebben een hoger inkomen. De topweidebedrijven lukt dat ook echt. Daar ligt nog een uitdaging voor veel veehouders.'

Het was een mooie inkopper voor dagvoorzitter Van den Pol: 'We moeten zorgen dat we de kennis over weidegang verhogen, we hebben echt nog een inhaalslag te maken.' |

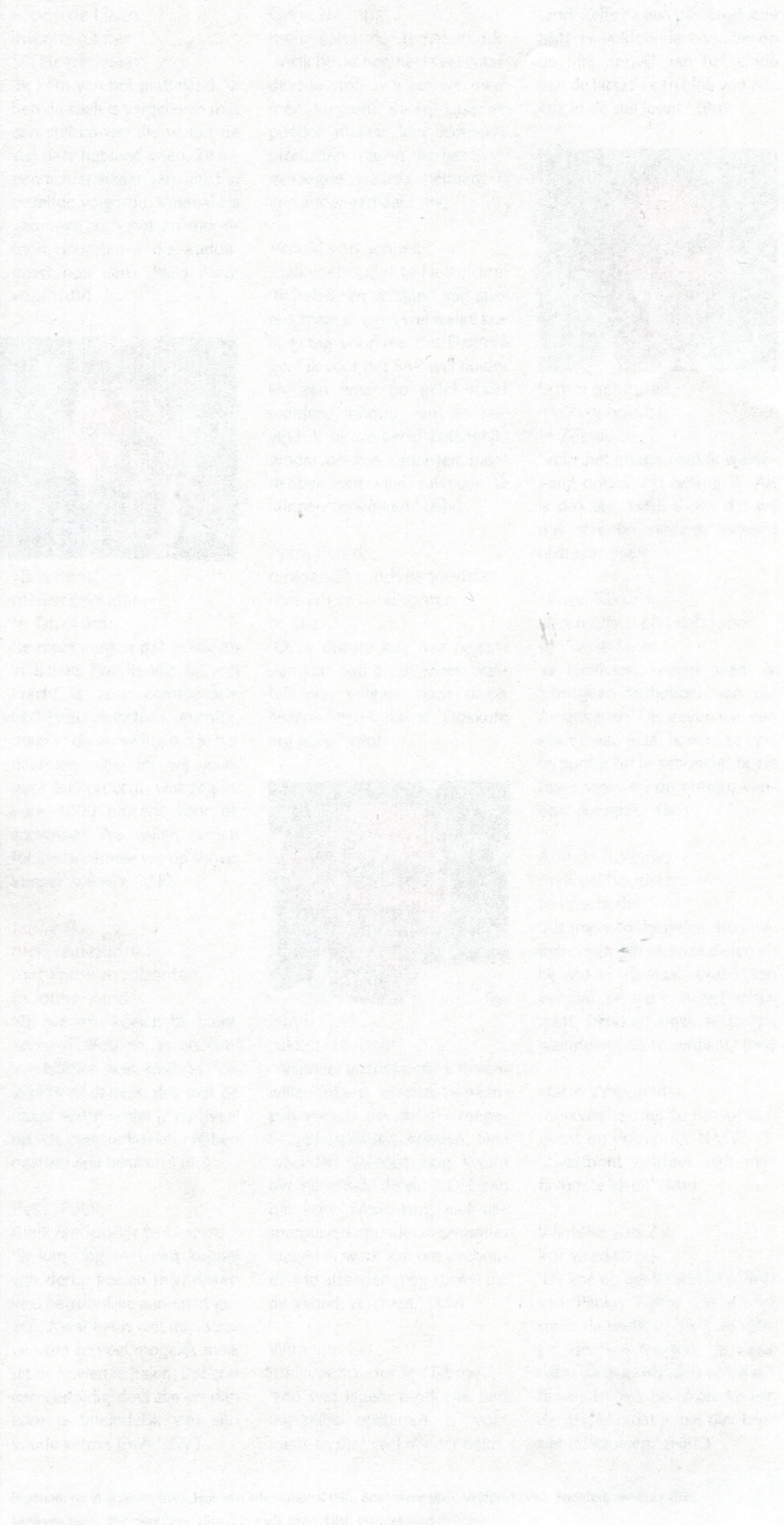

Foto: M. J. J. van der Wal / Wageningen UR